

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

**Henr. Ioh. Nepom. Crantz S.C.A. Maiestat. Consiliar.
Institut. Med. Et Mater. Medic. Vindob. Profes. Pub. Ord.
Acad. Imp. Nat. Curios. Et Societ. Botan. Flor. Sodal.
Materiæ Medicæ Et Chirurgicæ ...**

Crantz, Heinrich Johann Nepomuk

[Wien], 1765

Classis Quinta. Detergentia.

urn:nbn:de:gbv:45:1-10196

CLASSIS QUINTA.

D E T E R G E N T I A.

DETERGENTIA, deterfiva, etiam mundifican-
tia, ea dicuntur remedia, quæ ex vulnere purulen-
to, vel ulcere, omnia auferunt obstacula, ut vulnus
coire, ulcus compleri possit. Verum cum hæcce ob-
stacula tam ab ipso pure vel qualitate, vel quantitate
peccante, quam a corruptis vasorum, & mortuis extre-
mitatibus ponantur, medicamenta detergentia his obve-
niant necesse est, ut vel inde multiplex horum classis,
& varia forma intelligantur. Indicantur vero detergen-
tia in omni ulcere, excepto cancroso, in quo lenien-
tia solum conveniunt, *FLEURANT dans la Question
pour le prix 1746. determiner ce que c'est que les Re-
medes deterfifs &c.*

I. D E T E R G. D I G E S T I V A.

Hæc in omni abscessu rupto, ulcere primis statim die-
bus, ut semimortua vasorum extrema, superfi-
ciem ulceris constituentia, a vivis abscedant partibus
sicque reddantur puræ, L. B. VAN SWIETEN, indican-
tur. Non est tamen his diu insistendum omnium con-
sensu, siquidem marasium, & carnem fungosam in-
ducunt, LOUIS dans la Question proposée des deter-
fifs 1746. maxime, si ex solis emollientibus pingui-
bus

bus conflent. Et in integrum his abstinendum, si ulcus vividam firmam carnem habet, si digestiva in ulcere dolorem causant, & mordent, FLEURANT Q. c. Quæ vero forma lavamenti præscribantur, sequentia sunt:

- Absynthium.
  - Alliaria.
  - Enula Campana.
  - Hedera terrestris.
  - Hypericon.
  - Hysopus.
  - Marrubium.
  - Mentha.
  - Pulegium.
  - Veronica.
  - Virga aurea &c.
- Quæ forma unguenti.

PINGUIA EMOLLIENTIA.

- Albumen ovi.
- Axungia.
- Olea pressa.
- infusa.
- cocta.
- Pinguedines.
- Seva.

BALS. LIQUIDA STIMULANT.

- Copayvæ.
- De Mecha.

Pe-

Peruvianum.
Terebinthina &c.

BALS. SICCA STIMULANTIA.

Myrrha.
Olibanum.
Styrax.

Est ubi pinguia solum, sed raro, est ubi hæc cum balsamis varia inter se commiscentur proportione, ut iam maior vis emolliens, iam stimulus maior, pro ipsius ulceris conditione habeatur. Sic ex balsamo nativo quocunque, vitello ovorum, & melle, digerens tale medicamentum optimum conficitur, L. B. VAN SWIETEN. Si ulceris superficies rubere, puris imminui quantitas incipiat, est ab oleosis abstinendum, ut & digestivis aliis stimulantibus.

OFFICINALIA COMPOSITA.

Syrupi.	Absynthii	} in unguenti formam cum melle acti.
	Enulæ.	
	Hederæ Terrestris.	
	Hyslopi &c.	

Unguenta.

- Apostolorum.
- Basilicum.
- Digestivum &c.

Sapones aqua soluti, oleo, syrupo, unguento mixti, unguenti vel lavamenti formæ inserviunt, & efficaciter omnino detergant.

II. DE-

II. DETERG. IRRITANTIA.

Irritantia tum ulceribus immittuntur, dum a prioribus non satis excitata natura, mortuarum a vivis separationem fibrarum efficere haud potuit, hinc ulcus mundatum non fuit. Acriori itaque stimulo opus. Et quidem praeter balsama priora, quae minuta solum pinguitum quantitate, etiam digerentia irritantia sunt, formae lavamenti inserviunt

EX REGNO AQUEO.

Aquae minerales salinae, & sulphureae, quae diversis in regionibus variae nobis sunt:

Aquae Egranæ	} in lotione,
Carolinæ	
Badenses	

embroca.

Formae huic, vel alteri, unguenti nempe, famulantur

EX REGNO VEGETABILI.

Antiscorbuticae, omnes acres plantae.

Perficaria urens.

Ruta.

Sabina.

Scordium &c.

EX ANIMALI.

Urina vel simplex, vel virtute praecedentium dives.

Bilis animalium.

EX

E X F O S S I L I.

Alumen, Etiam adstringens.

Sal Ammoniacum.

Borax.

Marinum.

} Mordacia.

Vitriolum, etiam adstringens.

O F F I C I N . S I M P L I C . C O M P O S I T A .

Mel

Saccharum.

} Leniora.

Sapo.

Tinctura

Aloes.

Myrrhæ.

Aqua phagadænica.

F O R T I S S I M A .

Alcalinorum salium lixivium.

Alumenustum.

Calx æris.

Viride æris.

Mercurius præcipitatus Ruber.

Sublimatus corrosivus.

Lapis infernalis.

Unguentum Ægyptiacum.

Quæ omnia variis inter se modis pro casus necessitate combinantur. Notandum, corrodentia hæc ultima, ulceri fordido rebelli, etiam fungosa carne luxurianti, tantum convenire, his novam inflammationem, & suppurationem moveri, esse igitur semper his deter-

gen-

gentia digestiva mollia superponenda, ut eo facilius eschara secedat.

III. DET. ANTIPUTREDINOS.

Sæpe etiam ex ulcere foetidus ichor manat, colore nigro lintea inficiuntur, instrumenta tinguntur; tum quæ putredini resistent, indicantur, LOUIS. Hæc vero multum variant pro indole & natura ulceris, a causa specifica exorti; ita in venereo semper mercurialia his adduntur, in scorbutico succus citri, gummi lacæ tinctura aluminosa, spiritus salis marini, in cancroso vis cicutæ commiscetur, in serophuloso oxymel squiliticum, & alia, antiputredinosis balsamicis iunguntur.

Forma varia est.

EX SIMPLICIBUS.

Acetofellæ *Succus.*

Aurantiorum Acidorum.

Citri

Lemoniorum

Acetum.

Omphacium. *Simul adstringens.*

Tartarus, acidus, & salinus.

} *Succi.*

EX COMPOS. OFFICINALIBUS.

Acetum Rutaceum. *simul vulnerarium.*

Theriacale. *Stimulans.*

Mel Rosatum.

Crantz M.M. T. III.

M

Oxy-

Oxymel simplex.

Squilliticum. *Incidens, stimulanſ.*

Oleum Terebinthinae.

Spiritus Vini. *Coagulans.*

Camphoratus.

Salis marini } *Simul caustici.*

Nitri dulcis. }

Tincturae

Aloes } *condientes.*

Myrrhae }

Gummi laccae, spirituoſa.

Et hæc quidem præcipua horum materies eſt, non tamen in omni putrido ulcere conveniens omnis, quod ſpiritus vini in ulceribus cerebri, cerebrum a corruptione haud præſervet, *QUESNAY. Memoir. de l'Acad. de Chirurgie T. I. bene vero oleum terebinthinae, balſamum commendatoris, IDEM. adhæc in carie oſſis carioli tinctura Aloes sæpe alvi profluviũ ſollicitavit. Alex. MONRO. Society in Edimb. Vol. V. P. I.*

CLAS-

vel ex debilitate partis humores haud coercentis oriatur, exsiccantium duo generalia constituentur genera, hæc humores, illa solida corrigenia, inspissantia nempe, & adstringentia, quorum priora interno dicata usui magis, in *Materia Med. T. II.* dicta, hic haud repetam, cum de unica horum divisione solum dicturus sim, de coagulantibus nempe, tum de adstringentibus. Verum quia in recenti, nimio humore perfuso, ulcere, sæpe nec evidens fluidorum tenuitas, nec certa solidorum relaxatio criminari potest, proin operosa hac curatione opus non sit, medicamenta exsiccantia ratione effectuum in sequentes classes distribuo.

I. EXSICC. BIBULA.

Hæc indicantur *I.* dum nec in fluidis, nec in solidis multa labes, sed ex solo fotu extravasati, maceratione leniori, ancipites ulceris recentis extremitates elaterem suum amittere quodammodo, ut impulsus viribus cordis humorem non coercere amplius, nec in vasa lateralia sufficienter impellere possint.

II. Ubi completo bonis avibus ulcere, cicatrix inducenda, *CHARMETTON.*

III. Ubi in ossium carie incommodus ex ossium cellulis humoris proventus *Alex. MONRO, Society in Edimburg T. V. P. I.*

Inter hæc sunt

Plumaceola simplicia,	} fumis aromaticis imbuta
Rasa,	
Spongia præparata.	

Hæc